

คุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

กรกาญจน์ ปานสุวรรณ*, ธิดารัตน์ คำบุญ**, อินทิรา ปากันทะ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประชากรคือ หัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเดียวกันกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 2563 จำนวน 98 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ (6 ด้าน) และ 3) แบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรคือเป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย และภูมิใจในชาติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตมีคุณภาพโดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.57) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.51) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.56) บัณฑิตมีอัตลักษณ์โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.58) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านมีวินัย ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือด้านเป็นคนดี ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.54) ดังนั้น ควรพัฒนานิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และมีอัตลักษณ์ด้านเป็นคนเก่งเพิ่มมากขึ้น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

คำสำคัญ: คุณภาพบัณฑิต อัตลักษณ์บัณฑิต พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

** Corresponding author; email: thidaratk@nu.ac.th

Quality and Identity of Graduates, Faculty of Nursing, Naresuan University

Kornkarn Pansuwan*, Thidarat Khamboon**, Intira Pakanta*

Abstract

The purpose of this descriptive research was to study the quality and identity of graduates from the Faculty of Nursing, Naresuan University in the academic year 2020. The population consisted of 98 head nurses or staff nurses working in the same hospitals as those graduates. The research instruments consisted of 1) a general information questionnaire, 2) a graduate quality questionnaire based on the qualifications framework for higher education in nursing (6 aspects), and 3) a graduate identity questionnaire that is consistent with the identities of Naresuan University students: being good, talented, disciplined, and proud of the nation. Data were analyzed using descriptive statistics of percentage, mean and standard deviation.

The study findings revealed that the overall quality of the graduates in 6 aspects was at a high level ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.57). The aspect with the highest score was ethics and morals ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.65), the following scores were interpersonal skills and responsibility ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.51) and the aspect with the lowest score was professional practice skills ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.56). Regarding the identity of graduates, the overall identity of all 4 aspects was at a high level ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.58). The aspect with the highest score was discipline ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.56), followed by being a good person ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.59) and the aspect with the lowest score was being a talented person ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.54). Therefore, nursing students at Naresuan University should be developed into graduates with high-quality professional practice skills and more identity in being a talented person, especially in the context of emerging infectious disease outbreaks.

Keywords: Quality of graduate, Identity of graduate, Nursing, Naresuan University

* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Naresuan University

** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Naresuan University

** Corresponding author; email: thidaratk@nu.ac.th

Received 18 February 2026; Revised 29 May 2026; Accepted 13 July 2026

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการเตรียมนิสิตให้พร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การสร้างอัตลักษณ์นี้ ย่อมเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน วิธีการสอน หลักสูตร ผู้บริหาร รวมไปถึงการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและระบบประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญต่อการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จตามที่สถาบันกำหนด¹

ในส่วนของวิชาชีพพยาบาล การพัฒนาอัตลักษณ์พยาบาลวิชาชีพ มีกระบวนการเริ่มต้นตั้งแต่วิธีการเป็นนิสิตพยาบาล โดยผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นิสิตพยาบาลได้เรียนรู้บทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ผ่านการเห็นตัวอย่างจากบุคคลต้นแบบ (Role model) ทั้งจากอาจารย์พยาบาลและบุคลากรในสถานที่ฝึกงาน² ด้วยเหตุนี้ สถาบันการศึกษาด้านการพยาบาลจึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของบัณฑิตพยาบาลในยุคโลกาภิวัตน์และสังคมดิจิทัล พร้อมทั้งพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบัน คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา (พ.ศ. 2557) ได้ระบุตัวบ่งชี้ด้านบัณฑิตว่า "คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา" ต้องมีการรายงานผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย³ ส่งผลให้หลักสูตรต้องกำหนดอัตลักษณ์นิสิตที่ชัดเจน โดยอิงจากปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้วางไว้⁴ ประกอบกับตามประกาศของคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF : HE)⁵ ได้กำหนดให้มีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก 5 ปี โดยนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและทันสมัย⁶

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการปฏิรูปแนวทางการเรียนรู้ในหลายด้าน เพื่อผลิตบัณฑิตตามมาตรฐานที่ประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการ (มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549) โดยคาดหวังให้บัณฑิตมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ตลอดจนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งแสดงความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก⁶ โดยนิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรในปีการศึกษา 2562-2564 ได้เรียนตามหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ (หลักสูตร

ปรับปรุง พ.ศ. 2559) โดยปรัชญาของหลักสูตรเชื่อว่า การพยาบาลเป็นบริการที่สำคัญต่อสังคม ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ทั้งในภาวะสุขภาพดีและเมื่อเจ็บป่วย โดยอาศัยศาสตร์การพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในแนวคิดองค์รวม ครอบคลุมด้านกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ผ่านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและประสบการณ์ ผลจากกระบวนการนี้ คือการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะทางการพยาบาลที่พร้อมให้บริการอย่างมีคุณภาพ โดยบัณฑิตจะมีคุณลักษณะที่แสดงถึงความเอื้ออาทร ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีจิตสาธารณะ ภาวะผู้นำ และความรู้ สามารถวิเคราะห์และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นคนเก่งในทุกด้าน⁷

ปรัชญาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ดังกล่าวได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยนเรศวรในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ท่ามกลางยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งมีอัตลักษณ์ในลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย และภูมิใจในชาติ นอกจากการมุ่งหวังให้บัณฑิตสะท้อนอัตลักษณ์นิสิตของมหาวิทยาลัยแล้ว คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ยังเน้นผลิตบัณฑิตพยาบาลที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ (พ.ศ. 2552) ซึ่งกำหนดกรอบคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครอบคลุมผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ⁸

นอกจากนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันและแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการเรียนของนิสิตพยาบาลรุ่นที่สองที่ใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ขณะกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาปลาย ที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไปเป็นรูปแบบออนไลน์ (Online) เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ทำให้นิสิตไม่ได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง จึงขาดทักษะทางการพยาบาล ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2563 ซึ่งเป็นรุ่นที่สองของหลักสูตรดังกล่าว โดยมุ่งเน้นพิจารณาว่า บัณฑิตมีคุณภาพเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และมีอัตลักษณ์ตามที่

มหาวิทยาลัยกำหนดมานาน้อยเพียงใด รวมถึงพิจารณาความแตกต่างด้านอัตลักษณ์ระหว่างบัณฑิตรุ่นที่สองและรุ่นแรกของหลักสูตรเดียวกัน ซึ่งบัณฑิตรุ่นที่สองมีความแตกต่างจากรุ่นแรก เนื่องจากต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้การเรียนการสอนต้องปรับเป็นระบบออนไลน์มากขึ้น และนิสิตต้องพึ่งพาการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2562 จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2563

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากิจกรรมสำหรับนิสิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม อีกทั้งช่วยให้การเรียนการสอนมีความทันสมัย และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการรับมือกับโรคอุบัติใหม่ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาคุณภาพและอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในแผนกเดียวกับบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 และมีระยะเวลาในการทำงานรวมกันกับบัณฑิตมาอย่างน้อย 6 เดือน จำนวน 120 คน (มีประชากรสะดวกเข้าร่วมการวิจัย 98 คน)

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยของ กรกาญจน์ ปานสุวรรณ, กนกกร คล้ายจันทร์, ชนิกันต์ เสือสิงห์ และนิตยา ศรีบัวรมย์ (2563)⁹ มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยไม่ได้ปรับแก้ เนื่องจากประชากรอยู่ในบริบทเดียวกันคือศึกษา ณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ และแบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร เครื่องมือวิจัยดังกล่าวผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิสังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้ด้านการพัฒนาบัณฑิตตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 0.48-1.00 ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ได้ค่า IOC ไม่ถึง 0.50 เพื่อให้ข้อคำถามมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และมีการหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยทดลองใช้กับผู้ใช้นิติที่มิใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ เท่ากับ 0.92 และแบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร เท่ากับ 0.90 โดยมีรายละเอียดแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามประเภทเลือกตอบ คือ เพศ อายุ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัด (ราชการ เอกชน รัฐวิสาหกิจ)

2. แบบสอบถามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีรายการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 8 ข้อ เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา เป็นต้น 2) ด้านความรู้ 6 ข้อ เช่น มีความรู้ในหลักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน เป็นต้น 3) ด้านทักษะทางปัญญา 9 ข้อ เช่น มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล แนวคิด และประเมินข้อมูลต่างๆ ได้ เป็นต้น 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 8 ข้อ เช่น มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4 ข้อ เช่น มีทักษะในการวิเคราะห์และจัดการข้อมูลเชิงตัวเลข เป็นต้น และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติวิชาชีพ 5 ข้อ เช่น สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวมโดยประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลปะทางการพยาบาล รวมทั้งใช้กระบวนการพยาบาล หลักฐานเชิงประจักษ์ และการสื่อสารเชิงบำบัดในการพยาบาลบุคคล ครอบครัว และชุมชน เป็นต้น

3. แบบสอบถามอัตลักษณ์บัณฑิตที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีรายการประเมินอัตลักษณ์บัณฑิต 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านเป็นคนดี 13 ข้อ เช่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสาธารณะ เป็นต้น 2) ด้านเป็นคนเก่ง 10 ข้อ เช่น มีความสามารถในการแก้ปัญหาการงาน เป็นต้น 3) ด้านมีวินัย 8 ข้อ เช่น ปฏิบัติตนตรงต่อเวลา เป็นต้น และ 4) ด้านภูมิใจในชาติ 9 ข้อ เช่น แสดงความเคารพด้วยการไหว้ตามแบบอย่างวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขอการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับ

อนุญาตเลขที่ COA No. 135/2022 วันที่รับรอง 3 มีนาคม 2565 โดยข้อมูลคำอธิบายสำหรับ
อาสาสมัครในโครงการวิจัย มีรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าร่วมการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การพิทักษ์
สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย และการติดต่อกับผู้วิจัยอย่างละเอียด และชี้แจงว่ามีการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม
และทำลายเอกสารทั้งหมดหลังจากงานวิจัยเสร็จสิ้น

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอข้อมูลจากการสำรวจภาวะการทำงานทำของ
บัณฑิต โดยกองแผนงาน มหาวิทยาลัยนเรศวร ทำให้ทราบหน่วยงานที่บัณฑิตทำงานอยู่ในปัจจุบัน
จากนั้นส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ระบุงการส่งกลับมายังผู้วิจัยภายในเดือนมกราคม พ.ศ. 2566
ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 (120 ชุด) ผู้วิจัยได้เตรียมซองเปล่าติดแสตมป์ไปให้พร้อมกับเอกสาร
พิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัยและแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ 98 ชุด
คิดเป็นร้อยละ 81.67

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน
ความคิดเห็น ดังนี้ 4.51 - 5.0 ระดับมากที่สุด, 3.51 - 4.50 ระดับมาก, 2.51 - 3.50 ระดับปานกลาง,
1.51 - 2.50 ระดับน้อย, 1.00 - 1.50 ระดับน้อยที่สุด¹⁰

ผลการวิจัย

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประชากร จำนวน 120 คน ตอบแบบสอบถาม จำนวน 98 คน
คิดเป็นร้อยละ 81.67 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 98.46 เพศชาย ร้อยละ 1.54 มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40
ปี ร้อยละ 51.48, อายุ 41- 50 ปี ร้อยละ 35.71 และอายุ 51- 60 ปี ร้อยละ 12.81 ประกอบด้วย
ผู้บังคับบัญชา ร้อยละ 38.32 และเพื่อนร่วมงานร้อยละ 61.68 ปฏิบัติงานอยู่ที่โรงพยาบาลสังกัด
หน่วยงานราชการร้อยละ 61.79 และสังกัดหน่วยงานเอกชนร้อยละ 38.21

2. ส่วนที่ 2 คุณภาพบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2563
จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาล
ศาสตร์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนคุณภาพบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 จากตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต (n= 98)

ด้านที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	คุณธรรม จริยธรรม	4.30	0.65	มาก
2	ความรู้	4.16	0.62	มาก
3	ทักษะทางปัญญา	3.55	0.51	มาก
4	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบ	4.29	0.51	มาก
5	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.11	0.55	มาก
6	ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.52	0.56	มาก
รวม 6 ด้าน		3.99	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.57) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.51) ด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.62) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.55) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.51) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.56)

3. ส่วนที่ 3 อัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต (n = 98)

ด้านที่	รายการ	ความคิดเห็น		
		คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1	เป็นคนดี	4.28	0.59	มาก
2	เป็นคนเก่ง	3.81	0.54	มาก
3	มีวินัย	4.32	0.56	มาก
4	ภูมิใจในชาติ	4.18	0.61	มาก
รวม 4 ด้าน		4.15	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 โดยให้คะแนนรวม (4 ด้าน) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.58) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านมีวินัย ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือด้านเป็นคนดี ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.59) ด้านภูมิใจในชาติ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.61) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.54)

การอภิปรายผล

คุณภาพบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.57) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.65) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.56)

การที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2563 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ในด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.65) เนื่องจากบัณฑิตได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนภาคทฤษฎี ทดลอง และการปฏิบัติการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ยกตัวอย่างเช่น ในหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาชีพ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 บัณฑิตได้ศึกษาในรายวิชาจิตสาธารณะเพื่อการบริการ⁷ ผ่านการทำโครงการจิตสาธารณะในภาคการศึกษาต้นของชั้นปีที่ 1 ซึ่งบ่มเพาะให้บัณฑิตมีจิตสาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้ มีกิจกรรมพัฒนานิสิตตลอด

หลักสูตร ตั้งแต่แรกเข้ามาเป็นนิสิตพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมรับน้อง กิจกรรมเตรียมความพร้อม กิจกรรมเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ถึงแม้จะมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ แต่เนื่องจากวิชาชีพพยาบาล เป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ ดังนั้น การปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ (พ.ศ. 2552, 2560)^{8, 11} เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ จึงทำให้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกหลักสูตร ต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและปลูกฝังบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเตรียมให้เป็นบัณฑิตพยาบาลที่สามารถให้การดูแลผู้ป่วยอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม จะเห็นได้จากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2557-2561 มีความโดดเด่นด้านคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุดในทุกปีการศึกษา¹² ในขณะที่หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) ซึ่งเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษารุ่นแรก (ปีการศึกษา 2562) แม้จะมีความโดดเด่นในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อมากที่สุด¹³ แต่ด้านคุณธรรม จริยธรรมก็อยู่ในระดับมากและมีคะแนนเฉลี่ย 4.29 (S.D. = 0.52) ซึ่งใกล้เคียงกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของของ วรณดี เสือมาก, วีรวรรณ เกิดทอง และศุภลักษณ์ ธนาโรจน์ (2564)¹⁴ ที่ศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราญราษฎร์ พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก การศึกษาของวิริยาภรณ์ แสนสมรส, วิภารัตน์ ยมดิษฐ์, นิศากร เยาวรัตน์, อมรรัตน์ สว่างเกต, และ นพวรรณ ดวงจันทร์ (2560)¹⁵ ที่ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราญราษฎร์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์, สุนทรี ชะชาติย์, และอุษณียาภรณ์ จันท (2563)¹⁶ ที่ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบัณฑิตที่สำเร็จในปีการศึกษา 2560 พบว่า สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม มีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.39)

ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.56) เนื่องจากบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 เป็นรุ่นที่ต้องเรียนออนไลน์ขณะศึกษาชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2562 ต่อเนื่องจนถึงวันสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2563 จากผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้มีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลขณะเป็นนิสิตพยาบาลในสถานการณ์จริงน้อย เมื่อสำเร็จการศึกษาจึงมีทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพน้อยกว่า

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2562 ที่ใช้หลักสูตรเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพเท่ากับ 3.85 (S.D. = 0.54)¹³ สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล อาจทำให้ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลลดลง ถึงแม้ว่าจะมีการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบต่างๆ เช่น ใช้ระบบออนไลน์ ใช้สถานการณ์เสมือนจริง เป็นต้น แต่ก็ยังพบข้อจำกัดต่างๆ เช่น การเรียนการสอนออนไลน์มีข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติจริงของนักศึกษา เนื่องจากขาดประสบการณ์ตรงกับผู้ป่วย เป็นต้น¹⁷ การใช้สถานการณ์เสมือนจริงสามารถช่วยพัฒนาทักษะการตัดสินใจทางคลินิกของนักศึกษาได้ แต่ยังไม่สามารถทดแทนประสบการณ์ปฏิบัติจริงได้ทั้งหมด¹⁸ รวมถึงการลดระยะเวลาการฝึกปฏิบัติ และการใช้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาด ส่งผลให้โอกาสในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติของนักศึกษาลดลง¹⁹

อัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563
โดยรวมทั้ง 4 ด้านคือ เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย และภูมิใจในชาติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.58) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านมีวินัย ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.56) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.54)

การที่บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นโดยมีคะแนนสูงสุดคือด้านมีวินัย เนื่องจากผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ทำให้ต้องเรียนออนไลน์ มีการจัดระเบียบแบบแผนในดำเนินชีวิตและการเรียนใหม่ โดยต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีวินัยมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐกาญจน์ เสงไพจิตร (2564)²⁰ ที่ศึกษาความพร้อมในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยามในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 พบว่า การเรียนออนไลน์ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัว และเพิ่มความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

สำหรับด้านที่มีคะแนนต่ำสุดของอัตลักษณ์บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จปีการศึกษา 2563 คือ "ความเป็นคนเก่ง" ซึ่งครอบคลุมความสามารถในการเก่งงาน เก่งคน เก่งคิด เก่งครองชีวิต และเก่งพิชิตปัญหา ตัวชี้วัดความเก่งของบัณฑิตพยาบาล เช่น ความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการงานหรือการพยาบาล และการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะเหล่านี้ จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการพัฒนาที่ต่อเนื่องเมื่อเวลาผ่านไป บัณฑิตจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ปัทมาภรณ์ คงขุนทด, ฉัตรทอง จารุพิสิฐไพบูลย์, นุชมาศ แก้วกุลทล, นฤมล เปรมาสวัสดิ์ และ มยุรี พางาม (2563)²¹ ได้สังเคราะห์งานวิจัยของนักวิชาการหลายท่านพบว่า แม้จะมีการสอนในรูปแบบทฤษฎี ทดลอง และปฏิบัติร่วมกันแล้ว แต่การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานยังต้องใช้เวลาในการสร้างความคุ้นเคยกับงานและสภาพแวดล้อม รวมทั้งการสั่งสมประสบการณ์จนเกิดความเชี่ยวชาญ ทำให้

สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปฏิบัติงานจึงมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการทำงาน พยาบาลจบใหม่มักขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ เนื่องจากยังไม่สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงได้ดีและยังขาดประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในทางกลับกัน พยาบาลที่มีประสบการณ์มากกว่า 1 ปีสามารถทำงานได้สูงถึง 2.7 เท่ามากกว่าผู้ที่ประสบการณ์ไม่ถึง 1 ปี ดังนั้น ระยะเวลา 1 ปีอาจยังไม่เพียงพอในการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของกรกาญจน์ ปานสุวรรณ, กนกอร คล้ายจันทร์, ชนิกันต์ เสือสิงห์ และนิตยา ศรีบัวรมย์ (2563)⁹ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนิสิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2561 พบว่า ด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.57) และการศึกษาของกรกาญจน์ ปานสุวรรณ และอินทิรา ปากันทะ (2566)¹³ ที่ศึกษาอัตลักษณ์บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2562 จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.50) เช่นเดียวกับการศึกษาของ Dlamini, Mtshali, Dlamini, Mahanya, Shabangu, & Tsabedze (2014)²² ที่พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตพยาบาลที่จบใหม่ยังไม่พร้อมสำหรับฝึกฝนเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยมีปัจจัยสำคัญคือการเตรียมความพร้อมที่ไม่เพียงพอ

สรุปผลการวิจัย

1. บัณฑิตมีคุณภาพโดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.57) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.65) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.56)

2. บัณฑิตมีอัตลักษณ์โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.58) ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือด้านมีวินัย ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.56) ส่วนด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือด้านเป็นคนเก่ง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.54)

ดังนั้น ในช่วงที่ไม่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19รวมถึงโรคอุบัติใหม่ในอนาคต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ควรพัฒนาและบริหารหลักสูตร รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นให้มีประสบการณ์คลินิก และฝึกทักษะการพยาบาลในสถานการณ์จริงมากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกับแหล่งฝึก นอกจากนี้ ยังควรจัดอบรมพยาบาลที่เลี้ยงในแหล่งฝึก²²⁻²³ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาอัตลักษณ์ในด้านการเป็นคนเก่งของนิสิตพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่สำเร็จการศึกษา 2563 ต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้การเรียนการสอนต้องปรับเป็นระบบออนไลน์มากขึ้น ทำให้มีคะแนนคุณภาพบัณฑิตต่ำสุดในด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ขณะที่คะแนนอัตลักษณ์บัณฑิตต่ำสุดอยู่ในการเป็นคนเก่ง ดังนั้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ควรพัฒนาและบริหารหลักสูตร พร้อมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นิสิตพยาบาลได้รับประสบการณ์ทางคลินิกอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงโรคอุบัติใหม่ในอนาคต โดยเปิดโอกาสให้ฝึกทักษะการพยาบาลในสถานการณ์จำลองมากขึ้น นอกจากนี้ ควรปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนด้วยการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของผู้เรียนในรายวิชา และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับสมรรถนะของนิสิตในแต่ละชั้นปี เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอัตลักษณ์ในการเป็นคนเก่งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ทำการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนในแต่ละชั้นปี และเหมาะสมกับโรคอุบัติใหม่ในอนาคต เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตและอัตลักษณ์บัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่านที่ทำให้งานสำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. Suwannachin C, Jantarapanya P. Students's Identity Construction in Higher Education. Panyapiwat Journal [Internet]. 2015 [cited 2026 Feb 1]; 7(2): 267-80. Available from: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pimjournal/article/view/38505> (In Thai)
2. Larson J, Brady M, Engelmann L, Perkins BI, Shultz C. The Formation of Professional Identity in Nursing. Nursing Education Perspectives [Internet]. 2013 [cited 2026 Feb 1]; 34(2), 138. Available from: https://journals.lww.com/neponline/Citation/2013/03000/The_Formation_of_Professional_Identity_in_Nursing.16.aspx

3. Committee for Internal Quality Assurance in Higher Education, Subcommittee for the Development of Internal Quality Assurance in Higher Education. Manual for the Internal Quality Assurance for Higher Education Institutions 2014. Bangkok: Parbim; 2017. (In Thai)
4. Royal Institute. Dictionary of Education Terms, Royal Institute Edition [Internet]. Bangkok: Arun Kanphim; 2012. [cited 2026 Feb 1]. Available from: <http://jfklib.oas.psu.ac.th/opac2/BibDetail.aspx?bibno=1157559> (In Thai)
5. Office of the Higher Education Commission. The National Qualifications Framework for Higher Education B.E. 2552 (Year 2009) [Internet]. [cited 2025 December 21]. Available from: <https://bba.rmuts.ac.th/fba2013/sites/default/files/News/2562/cddm002.pdf> (In Thai)
6. Bureau of Higher Education Standards and Evaluation, Office of the Higher Education Commission, Ministry of Education. Manual for Standard Criteria for Higher Education Curriculum 2015 and Related Criteria. Bangkok: Wongsawang Publishing & Printing Co., Ltd.; 2017. (In Thai)
7. Faculty of Nursing, Naresuan University. Bachelor of Nursing Science Program (Revised Curriculum 2016). Phitsanulok: Faculty of Nursing, Naresuan University; 2016. (In Thai)
8. Ministry of Education. Notification of the Ministry of Education: Bachelor Degree Standards in Nursing Science, B.E. 2552 (2009) [Internet]. Bangkok: Ministry of Education; 2009. [cited 2026 Feb 1]. Available from: <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/previewer.php> (In Thai)
9. Pansuwan K, Klayjan K, Suasing C, Sribuarom N. Perception of Graduates' Employers on Quality and Identity of Nursing Graduates from Faculty of Nursing, Naresuan University. Journal of Nursing and Health Science [Internet]. 2020 [cited 2026 Feb 1]; 14(1): 54-65. Available from: <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/NurseNu/article/view/235770> (In Thai)
10. Silanoi L, Chindaprasert K. The Use of Rating Scale in Quantitative Research on Social Sciences, Humanities, Hotel and Tourism Study. Journal of Management Science, Ubon Ratchathani University. 2019; 8(15): 112-26. (In Thai)

11. Office of the Higher Education Commission, Ministry of Education. Notification of the Ministry of Education: Standard of Learning Outcomes for Bachelor Degree in Nursing Education B.E. 2560 (2017). Bangkok: The Commission; 2017. (In Thai)
12. Pansuwan K, Pakanta I, Pongrangsarn P, Makpoka J. The Evaluation of the Bachelor of Nursing Program (Revised edition 2011) Faculty of Nursing, Naresuan University. Nursing [Internet]. 2021 [cited 2026 Feb 1]; 15(2): 136-49. Available from: <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/NurseNu/article/view/251016> (In Thai)
13. Pansuwan K, Pakanta I. Quality and Identity of Graduates who Graduated in the Academic Year 2019 from the Faculty of Nursing, Naresuan University. Nursing, Health, and Public Health Journal. 2023; 2(1): 18-28. (In Thai)
14. Sueamak W, Keadthong W, Thanaroj S. Behavior of Moral and Ethical Standards under the Qualifications Framework for the Bachelor of Nursing Science 2017 among Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing, Surat Thani. Journal of Health Science BCNSP [Internet]. 2021 [cited 2026 Feb 1]; 5(2): 125-38. Available from: <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bcnspp/article/view/249950> (In Thai)
15. Sansomros W, Yomdit V, Yaowarat N, Sawangket A, DOUNGCHAN N. Moral Virtues of Nursing Students: Case Study Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi. Journal of Nursing and Education. 2017; 10(4): 144-59. (In Thai)
16. Sripoh S, Khachat S, Junthorn U. Desirable Characteristics of Graduates Based on the Thai Qualifications Framework for Higher Education and the Identity of Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi. The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi. 2020; 3(1): 61-80. (In Thai)
17. Kumkong M, Amornpiyaphakorn A, Chamnanpok R, Thonghom M. Provision of Nursing Practicum using Online System in Situation of COVID-19. Journal of Nursing, Siam University. 2021; 22(43): 114-26. (In Thai)
18. Choolert P, Kulaphanich M, Polgaya O, Krongrawa R, Tawetanawanich Y. Model of Teaching by Situations Base Learning of Nursing Student in COVID-19 Outbreak. Journal of MCU Nakhondhat. 2021; 8(12): 121-33. (In Thai)

19. Phontip K, Chapradit C, Suengsirirub V, Thonkate C, Chaowai S, Suebsoontorn W. The Teaching and Learning Management of Adult and Elderly Nursing Practice Courses in the Situation of the COVID 19 Epidemic. JNPCPRU [Internet]. 2023 [cited 2026 Feb 1]; 1(1): 15-20. Available from: <https://he03.tci-thaijo.org/index.php/JNPCPRU/article/view/949> (In Thai)
20. Hengpaijit N. Online Learning Readiness of Students at Siam University in Covid-19. (Master's Independent Study). Bangkok: Master in Business Administration (MBA), Siam University; 2021. (In Thai)
21. Khonkhooontot P, Jarupisitpaiboon C, Gaewgoontol N, Pramasawat N, Pha-Ngam M. Opinions of Stakeholders on the Qualities and Identities of Novice Nurses Graduated from Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima in the Academic Year 2018. Journal of Health Science. 2020; 29(6): 1086-94. (In Thai)
22. Dlamini CP, Mtshali NG, Dlamini CH, Mahanya S, Shabangu T, sabelde Z. New Graduates' Readiness for Practice in Swaziland: An Exploration of Stakeholders' Perspectives. Journal of Nursing Education and Practice. 2014; 4(5): 148-58.
23. AlMekkawi M, Khalil RE. New Graduate Nurses' Readiness to Practice: A Narrative Literature Review. Health Professions Education. 2020; 6(3): 304-16.